

Ewa Wójcik

Lubień, pow. Piotrków Trybunalski. Stanowisko 1

Informator Archeologiczny : badania 5, 193-194

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

- I. Relikty budowli kamiennej odkryte w wykopach I, IV, VI, VII, VIII, X, XI, XII. Niektóre elementy murów kamiennych w wykopach XI i XII wskazują, że mamy do czynienia jakby z dwoma okresami budowy /przebudowy ?/. Układ odsłoniętych murów wskazuje, że najstarszy kościół miał kształt krzyża^o w wymiarach: prezbiterium 7x7m, szerokość transeptu 7 m.
- II. Relikty budowli kamienno-ceglanej odkryte w wykopie II, III, V, X, XII i XIII. Być może reprezentują one założenie przedgotyckie. Ta faza w wykopie XII zachowała ślady przebudowy: mur B₃ + ślady sklepienia na murze B₁.
- III. Relikty budowli ceglanej - gotyckiej, zachowanej do dzisiaj.
- IV. Ślad przebudowy wnętrza przy południowej ścianie kościoła na osi transeptu. Wskazuje na to mur C odkryty w wykopie XII.
- V. Budowla barokowa.

Badania powinny być kontynuowane z uwagi na liczne nierozstrzygnięte dotąd problemy i zjawiska.

LOBIEŃ, pow. Piotrków Trybunalski Muzeum w Piotrkowie Trybunalskim
Stanowisko 1

Badania prowadziła mgr Ewa Wójoik. Finansował WKZ w Łodzi. Pierwszy sezon badań. Wczesnośredniowieczne cmentarzysko szkieletowe /XI-XII w./

Jesienią 1970 r. zostało zgłoszone cmentarzysko po zakończeniu prac drogowych, które w bardzo poważnym stopniu zniszczyły stanowisko. Znajduje się ono na zalesionym wzniesieniu przy wspomnianej drodze. W 1971 r. zbadano obszar o powierzchni 400 m². Odkryto 56 grobów szkieletowych. Wszystkie szkielety ułożone były na wznak, zorientowane wzdłuż osi wschód - zachód z niewielkimi odchyleniami na południowo-wschód lub północno-zachód. Wyróżniono: 21 grobów męskich, 22 kobiecych, 8 dziecięcych, 1 grób zniszczony przez wkop, trudny do określenia. Natrafiono również na 3 groby z podwójnymi pochówkami. Mężczyźni spoczywali z głowami zwróconymi na wschód, kobiety zaś na zachód. W kilkunastu wypadkach stwierdzono w jamach grobowych resztki desek ułożonych pod szkieletami lub obok oraz kłody drewniane stanowiące oszalowanie jamy grobowej. W jednym wypadku mamy najprawdopodobniej do czynienia z pozostałościami drewnianej trumny wydrążonej z jednej kłody.

Wśród wyposażenia największą grupę stanowią ozdoby. W grobach

kobiecych odkryto srebrne kolczyki zdobione filigranem i granulacją, duże paciorki srebrne - puste w środku, ciemnoszielone paciorki szklane - cylindryczne z wtopioną blaszką złotą, paciorki ze szkła przejrzystego, paciorki gliniane, malowane, duże paciorki z fluorytu i innych kamieni półszlachetnych, pierścionki brązowe i srebrne często zdobione, kabłączki skroniowe z brązu, ołowiu i cyny.¹ W grobach nęskich znajdowały się ostrza włóczni, oszczepów, toporki, groty strzał, brązowe sprząski do pasa, osetki, wiadra.²

W obu rodzajach pochówków z przedmiotów codziennego użytku wymienić należy noże żelazne, w wielu wypadkach z fragmentami zachowanej rękojeści i reszkami zdobionych pochewek /akóra z blachą brązową.³ Groby dziecięce posiadały skromniejsze wyposażenie - głównie były to drobne paciorki w niewielkiej ilości.⁴ Jedynie w dwóch grobach znaleziono grzechotkę glinianą z guzami i glinianą ozdobę - zabawkę ? w kształcie dziewięcioramiennej gwiazdy z dużym otworem w środku.⁵ Obydwa przedmioty posiadają polewę.⁶ W 6 grobach odkryto całe naczyńka gliniane /umieszczone podobnie jak wiadra w ekolicy nóg.⁷ W 15 grobach w skład wyposażenia wchodziły również monety.⁸

Badania będą kontynuowane.⁹

LUBISZEWÓ, pow. Tesev
Stanowisko 1

Muzeum Archeologiczne w Gdańsku

Badania prowadziła mgr Elżbieta Chojńska.¹⁰
Finansowało Muzeum Archeologiczne w Gdańsku.¹¹
Pierwszy sezon badań. Przypuszczalnie grodzisko i podgródzie /IX-X w.¹²/

W świetle źródeł pisanych w XII w.¹³ w Lubiszewie mieścił się gród kasztelański, a w XIII w.¹⁴ stolicą księstwa dzielnicowego księcia Sambora II.¹⁵ Stanowisko określane w starszej literaturze przedmiotu jako "dolny zamek", znane z odkryć powierzchniowych, począwszy od XIX w.¹⁶, użytkowane jest na dwuczłonowym wzniesieniu położonym ok. 1 km na południowy wschód od Lubiszewa, wśród podmokłych łąk.¹⁷ Od początku XX w.¹⁸ było ono niszczone przez eksploatację piasku.¹⁹ W 1973 r. zostanie zalane wodą do 2 m wysokości w związku z zagospodarowaniem terenu przeznaczonym dla hodowli ryb.²⁰

Prace ratownicze objęły obydwie części obiektu oraz domniemaną fosę i podnóże wzniesienia w miejscu przypuszczalnej przeprawy przez bagno.²¹

Na mniejszym z członów stwierdzono występowanie warstwy wczesnośredniowiecznej, warstwy kulturowej z dwoma jamami osadniczymi za-